

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-5115/1
4.12.2019.
Јагодина

На основу члана 73. став 7. Статута, а у складу са одлуком Наставно-научног већа Факултета, број: 01-5115/1, од 14.11.2019. године, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

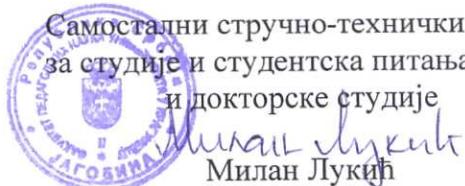
I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Значај иницијативне приступа у реализацији физичкој васпитања на предшколском узрасу* кандидата Катарине Николић и *Извештај комисије за оцену и одбрану наведеној завршној ради* број 01-5334/1 од 29.11.2019. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеки Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 04.12.2019. године.





ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије за оцену и одбрану **ЗАВРШНОГ РАДА НА МАСТЕР АКАДЕМСКИМ СТУДИЈАМА**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу бр. 01-2019/1 од 01.08.2019. године образована је комисија за оцену и одбрану **завршног рада на мастер академским студијама**, под називом **ЗНАЧАЈ ИНТЕГРАТИВНОГ ПРИСТУПА У РЕАЛИЗАЦИЈИ САДРЖАЈА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА НА ПРЕДШКОЛСКОМ УЗРАСТУ**, кандидата, Катарине Николић у саставу:

Председник,

1. Др Живорад Марковић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*, председник.

Чланови:

2. Др Даница Џиновић-Којић, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област *Методика физичкој васпитања*, ментор.

Др Александар Игњатовић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*, члан.

Поступајући по Одлуци Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, а у складу са академским правилима и уобичајеним нормама које важе и примењују се у оваквом раду Комисија је упозната са структуром и текстом **завршног рада на мастер академским студијама**, а која је, у сасвим прикладној форми, правовремено достављена, па је објективно у могућности, захваљујући на поверењу подноси Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу следећи

ИЗВЕШТАЈ

Завршни рад на мастер академским студијама Катарине Николић **ЗНАЧАЈ ИНТЕГРАТИВНОГ ПРИСТУПА У РЕАЛИЗАЦИЈИ САДРЖАЈА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА НА ПРЕДШКОЛСКОМ УЗРАСТУ** је урађен на 60 страна формата A4, са проредом – *један и ћо*, примереним *марћинама* и бројем *редова* текста по страници, са 19 табела и 17 графика.

Консултована је 26 библиографска јединица (литература) и углавном су то дела и радови који се директно односе на истраживани простор, а временски су актуелни и релевантни за ниво, врсту и намену рада. Завршни рад, такође, садржи краћи извод (резиме) на *српском и енглеском* језику што посебно желимо да истакнемо.

Текст је логички и функционално раздељен на три посебних поглавља подељених у одређена потпоглавља. Свако поглавље рада чини, у стилском и функционалном смислу, сасвим

логичан део рада, али су, такође, и сви ти делови завршног рада укомпоновани у једну кохерентну целину, која је у чврстој „вези“ са основном идејом рада.

Кандидат у *уводном делу* истиче значај Савремени модели рада организације рада у предшколској установи утемељен је на повезивању – корелацији области рада у заједнички методички приступ и интегрисање различитих садржаја у раду на развоју здравља деце предшколског узраста. Корелација различитих приступа заснива се на „принципу међусобних утицаја и прожимања, односно довођења у узајамну везу предмета који имају сличности и додирних тачака“ (Вујаклија, 1980, 268).

Савремени начин живота је показао тренд погоршања физичког, менталног и социјалног здравља деце. Физичко васпитање предшколске деце јесте први корак ка општем развоју здравог васпитања човека. Повезаност одређених садржаја физичког васпитања са осталим областима васпитно-образовног рада омогућиће да пракса физичког васпитања добије одговарајућу педагошку димензију а деца схвате зашто нешто раде, односно, зашто нешто треба или не треба да ураде, да би очували своје здравље, као и да науче како да редукују понашања која га нарушавају.

Интегришући различите садржаје подстичемо код предшколског детета повезивање података и ангажовање више врста његових способности. Програмски садржаји усмерени на развој говора планирају се у склопу осталих подручја рада. При томе се води рачуна да интеграција садржаја мора бити спонтана, изазвана тежњом васпитача да активност учини што интересантнијом, изазовнијом и разноврснијом. Тако вођена активност омогућава детету поступно и систематично упознавање света око себе.

Анализирајући садржаје из области физичког васпитања, а имајући у виду чињеницу да је за децу предшколског узраста игра и средство и начин и метод рада, физичко васпитање је најпогоднија васпитно-образовна област за интегративност са осталим областима васпитно-образовног рада јер кроз покрет и игру дете лакше усваја одређене садржаје, оспособљава се за комплексније доживљавање и схваташање значаја физичког васпитања и здравља у свету који га окружује.

У пракси предшколског васпитања и образовања све се више тежи за осмишљавањем одређених поступака и ситуација ради очувања здравља деце. Потреба за здрав начин живота деце треба да се формира од најраних дана када је организам пластичан и подложен утицајима животне средине.

Темом „Значај интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања на предшколском узрасту покушали смо да сагледамо на који начин можемо повезати садржаје различитих области васпитно-образовног рада са физичким васпитањем деце предшколског узраста.

У Методолошком делу рада утврдили смо и описали мишљења васпитача о примени интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања.

У трећој целини рада Анализа и интерпретација резултата истраживања извршили смо анализу добијених резултата, извели закључке и поставити педагошке импликације које могу послужити за унапређење васпитно-образовне праксе.

Теоријски оквир истраживања. У Теоријском делу рада који је заснован на релевантној литератури из различитих области друштвено-хуманистичких и медицинских наука обухваћено је све што је битно за разумевање постављене теме.

Термин *интегративна настава* у домаћој литератури најчешће су користили младен и нада вилотијевић. Под интегративном наставом нада вилотијевић подразумева „остваривање захтева (принципа) да сви елементи наставног процеса – садржајни, психолошки, социолошки и организациони – буду функционално повезани и да чине хармоничну целину” (Вилотијевић и Вилотијевић 2008: 7).

Весна Ђорђевић даје следећу дефиницију: „интегративна настава је настава у којој су границе између различитих предмета или дисциплина избрисане или замагљене. У интегративној настави се остварују смислене везе између сличних аспеката различитих дисциплина. То је приступ у којем се интегришу, међусобно прожимају и синтетишу перспективе неколико дисциплина у нову целину која је већа и значајнија од простог збира саставних елемената, у овом случају појединачних дисциплина или предмета” (Ђорђевић, 2007: 76).

У страној литератури на енглеском језику чешће се користе термини *integrated teaching* (интегрисана настава) или *integrated curriculum* (интегрисани курикулум) за разлику од домаће литературе у којој се користи термин *integrative teaching* (интегративна настава) (Ђурић 2007).

Према Лејку (1994) основну дефиницију интегрисане наставе дали су хумпрајс, пост и елис, према којој деца углавном истражују знања о различitim темама везаним за одређене аспекте њиховог окружења (према Шефер 1991).

Како наводи шомејкер (1989, према Шефер 1991) интегрисани курикулум се односи на образовање које је организовано тако да прелази границе наставних предмета, окупља различите аспекте наставног плана и програма у смислену целину.

Појмовно је интегративну и интердисциплинарну наставу врло целовито одредио Лејк (1994, према Шефер 1991) наглашавајући да њу треба схватити као:

1. Опсежна истраживања знања у различитим предметима која се односе на аспекте средине у којој деца живе;
2. Пречицу кроз предмете која повезује различите аспекте наставе у логичне целине на холистички начин одражавајући реални интерактивни свет;
3. Јединствени поглед на заједничко у знању које је мотив за изналажење нових односа, стварање нових модела, система и структура;
4. Примењену методологију и језик више дисциплина са циљем преиспитивања централне теме, проблема или искуства;
5. Комбиновање неколико школских предмета у један активан пројекат по угледу на начин на који деца савладавају предмете у реалном свету, сједињене у заједничку активност;
6. Нови начин мишљења;
7. Образовање изнутра за трансфер знања употребом менталних модела.

Интегративни и интердисциплинарни приступ у настави се тумаче готово истоветно, а добром анализом једног и другог тумачења долази се до закључка да је реч о истом појму.

Шефер (2005) каже да интердисциплинарни приступ настави подразумева повезивање садржаја различитих дисциплина (предмета) у логичке целине организоване око једног проблеме или теме која се истражује. Интердисциплинарна настава је по свом карактеру увек и тематска јер повезује и организује у тематске целине садржаје који су слични или заједнички у различитим дисциплинама.

Тематска настава, међутим, није интердисциплинарна онда када обједињује сродне појмове једне дисциплине.

На основу напред изнете анализе може се закључити да је интегративна настава процес повезивања грађе различитих наставних области у смисаоне целине организоване око једне теме с циљем да ученици стичу целовита знања о појавама и збивањима из животног окружења независно од дисциплинарних подела.

Корелација физичко-здравствених активности са осталим облицима васпитно-образовног рада.

Формирање знања и вештина кроз интегрисање физичко-здравствених активности са осталим облицима васпитно-образовног рада код предшколске деце произилази из актуелних проблема савременог начина живота који за последицу има низак степен здравља као и дисхармонију физичког развоја и развоја моторичких способности деце. Погоршање здравља деце, промена социјалних и економских услова ставља ставља пред модерно образовање суштински нове изазове и задатке. Потреба да се побољша квалитет образовања, укључујући и предшколско, огледа се у спровођењу иновативних програма. При томе, један од приоритетних трендова у решавању проблема формирања, чувања и учвршћења здравља деце у данашње време је потрага за новим и ефикаснијим формама, средствима, методама и техникама васпитања и образовања и њиховој примени у пракси педшколских образовних институција. Интелектуализација многих облика људских активности, интензивирање процеса образовања, смањење кретних активности деце, ниска физичка припремљеност деце за укључивање у образовни процес основне школе итд. Довели су до појаве многобројних истраживања у свери физичког развоја и здравља деце у школи, што није случај са предшколским васпитањем и образовањем.

Дете у предшколским установама треба, пре свега, да буде здраво, јер само здраво дете може да се физички развија што је општи интерес друштва, односно здраве нације. Према светској здравственој организацији, здравље се дефинише као стање потпуног физичког, уног, моралног и социјалног благостања. Светска здравствена организација је истакла паролу која гласи: „здравље сваком човеку планете”. Такво тумачење појма здравља ставља улогу физичке културе, на нови степен, као основу формирања здравог облика живота људи. Свакако, акценат је стављен на децу предшколског узастата, јер ни у ком другом периоду живота физичко васпитање није тако тесно повезано са општим васпитањем као у првих седам година живота детета, када се постављају темељи здравља, дугорочна свестрана моторна спремност и хармоничан физички развој. Крајње је важно, у том најранијем периоду бурног развоја, код деце „правилно организовати активности из физичког васпитања, јер правилно организоване активности омогућавају организму да накупи снагу и осигура не само физички већ и свестрани развој личности.” (Циновић-Којић, 2011: 18).

Данас се на физичко васпитање више не гледа, искључиво, као на систем гимнастичких вежби за унапређивање појединачних врста спретности потребних у одређеним спортома или за повећање радне способности, односно, на систем утицаја којима се јачају мишићи и повећава ефикасност покрета, већ се тежиште преноси на развој личности у тоталитету, на све аспекте развоја детета. Свестрани физички развој и здравље детета је основа за формирање личности. Правилан и нормалан развој дечјег организма има за последицу добро здравље детета. Здравље предшколске деце је детерминисано биолошким, еколошким, социјалним, хигијенским факторима, али у великој мери зависи од васпитно-образовних усмерења. Између више фактора (физичка средина, микроклима, принципи опште хигијене, друга деца, васпитачи и сви који окружују децу) који утичу на здравље и перформансе растућег организма, важну улогу имају кретне активности деце. Позитиван утицај на развој организма деце имају само физичке активности које се налазе у оквиру оптималних вредности. Тако, ако су деца у периоду бурног развоја изложена хипокинезији и физичким неактивностима повећава се број негативних последица за растући организам у смислу нарушувања функција и структура рада организма,

регулације метаболизма и енергије, смањења отпорности организма на промену спољних услова. Међутим, и хиперкинезија (претерано велика моторна активност деце) такође крши принципе оптималне физичке активности, што би могло да доведе до скока функција кардиоваскуларног система и негативног утицаја на развој различитих система дечјег организма.

За дете је игра посебно значајна активност. Осим што је начин изражавања, она представља и специфичан облик учења. У њој дете, ангажујући све своје капацитете, прерађује и присваја стечена искуства, што значи да истовремено постаје свесно тих искустава, јача и изграђује своје психичке и физичке капацитете. За покретну игру се може рећи да је сублимат и интелекта и покрета. Због своје особине да је доминантна активност детињства, игра је била увек у средишту интереса оних који су покушавали да изграде системе васпитања предшколске деце.

Игра је веома важна и за психофизички развој сваког детета. Деци треба што је могуће више телесног кретања и вежбања, потребне су разноврсне моторичке активности, слобода креативности и позитивне емоционалности. Дете ће се играти све док му омогућавамо и нудимо игру, јер, жеља за игром је присуствна увек. Игра је инстинктивна потреба, дете у природи свог бића носи потребу за игром. Деца упознају околину и природу, стичу и проширују знања и животна искуства. У игри дете одраста, развија своја чула и осећања, васпитава се, стиче самосталност и социјалну зрелост. Она обогаћује детињство и нераздвојиви је његов пратилац.

Игра има посебну улогу за децу предшколског узраста, а огледа се у чињеници да она кроз бројне и разноврсне физичко-здравствене активности снажно утиче на правилан телесни раст и развој детета и на развој биолошких функција.

Методологија истраживања

Методологијом су обухваћени: предмет и проблем истраживања, циљ и задаци истраживања, хипотезе истраживања, методе и поступци истраживања, узорак и време истраживања.

Предмет истраживања је значај интегративног приступа у васпитно образовним областима предшколске деце, односно, значај интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања на предшколском узрасту. Овако постављен предмет истраживања усмерен је на сагледавање могућности интеграције програмских садржаја физичког васпитања са садржајима осталих области васпитно-образовног рада.

Проблем истраживања се односи на стицање знања и вештина деце кроз интегрисани приступ у смислу подстицања правилно развоја деце у свим њевим аспектима.

Циљ истраживања је испитивање мишљења васпитача о значају интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања на предшколском узраст.

Из циља истраживања произилазе следећи истраживачки задаци:

1. Утврдити ставове васпитача о важности физичког васпитања за правилан раст и развој деце предшколског узраста.
2. Утврдити оспособљеност васпитача за примену интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања.
3. Испитати мишљење васпитача о могућностима примене интегративног приступа с посебним освртом на садржаје физичког васпитања.
4. Утврдити мишљење васпитача о значају интегративног приступа у васпитно-образовном раду уопште.

Општа хипотеза

Претпоставља се да васпитачи користе интегративни приступ у свом раду; претпоставља се да су садржаји физичког васпитања најбољи за интеграцију.

Посебне хипотезе:

1. Претпоставка је да су васпитачи оспособљени за примену интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања.
2. Претпоставка је васпитачи исказују позитиван став о примени интегративног приступа у реализацији садржаја физичког васпитања.

У овом истраживању користиће се дескриптивна метода, техника анкетирање, инструмент – анкетни упитник.

Популација на коју се односи истраживање обухватила је васпитаче из ПУ „Дуга“ Аранђеловац. У истраживању је учествовало 50 васпитача из вртића „Дуга“, „Сунце“, „Звончић“ и „Осмех“. У Табели 1 представљен је узорак испитаника према вртићу у којем раде.

Табела 1. Узорак испитаника према вртићу у којем ради

назив вртића	в. васпитач
ућа	5
унце	3
зvonчић	0
смех	2

II РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Према мишљењу 32 васпитача, физичко васпитање је од пресудног значаја за правилан раст и развој деце. Дванаест васпитача сматра да је физичко васпитање веома важно. На основу добијених резултата уочавамо да су васпитачи означили физичке активности као најважнију област васпитно-образовног рада (42 васпитача). Следе језичке и говорне активности (25 васпитача), математичко-логичке активности и активности упознавања околине (по 15 васпитача), музичке активности (23 васпитача) и 40 васпитача је ликовне активности означило као најмање важне. Од укупног броја васпитача (50) свакодневну јутарњу гимнастику и физичко васпитање реализује 32 васпитача. Осамнаест васпитача се изјаснило да јутарњу гимнастику и физичко васпитање не реализује свакодневно.

На основу добијених резултата можемо да закључимо да васпитачи препознају значај физичког васпитања за правилан раст и развој деце и физичко васпитање сматрају за најважнију активност.

Васпитачи уочавају да је физичка активност моћна компонента у здрављу предшколског детета и да као таква утиче на утиче на свеокупни развој и здравље детета, физичко и здравствено, интелектуално и морално, техничко и естетско. Током физичких активности, код деце се развија машта, мишљење, пажња, стрпљење, истрајност, буди се иницијатива, самопоуздање и одлучност.

Интересантан је податак да, и поред уважавања значај физичких активности за здравље предшколског детета, један број васпитача (18) не реализује свакодневно јутарњу гимнастику и физичке активности. Васпитач треба детету створити навику да му физичка активност постане саставни део свакодневне делатности јер физичка активност побољшава рад унутрашњих органа, деца одмарaju мозак, окрељују нервни систем. То се једино може изградити позитивним ставом васпитача према физичким активностима.

На основу свега наведеног можемо да закључимо да је наша прва посебна хипотеза *да васпитачи претпостављају значај физичкој васпитања за правилан раст и развој деце*, потврђена.

Другим задатком истраживања желело се да сазна мишљење васпитача о примени интегративног приступа у васпитно-образовном раду. Увидом у добијене резултате уочено је да 41 васпитач често примењује интегративни приступ у васпитно-образовном раду, а девет васпитача ретко. Четрдесет три васпитача сматра да интеграција садржаја различитих области пружа најбоље резултате, а 7 васпитача сматра да најбоље резултате пружа интеграција унутар једне области. Анализом добијених резултата можемо се закључило да су васпитачи оспособљени за примену интегративног приступа и да интегративни приступ примењују у свом раду. Такође, велики број васпитача (43) уочава да најбоље резултате пружа интегративни приступ садржајима из различитих области. Интегришући различите садржаје подстичемо код предшколског детета повезивање података и ангажовање више врста његових способности.

На основу свега наведеног може се закључити да је друга посебна хипотеза *да васпитачи исказују позитиван став о примени интегративног приступа у реализацији садржаја васпитно-образовног рада*, потврђена.

Следећи задатак истраживања је био да се испитају могућности примене интегративног приступа са посебним освртом на физичко васпитање. Васпитачи сматрају да су сви наведени садржаји погодни за интеграцију са осталим областима васпитно-образовног рада јер је веома мала разлика између вреднованих садржаја. *Природни облици крећања са елементарним атлетичким* је заокружило 35 васпитача, *тесне активносави* 30 васпитача, *вежбе за унапређење функција чулних органа* 29 васпитача, а *елементарну гимнастику и покрећне игре и шетње* по 28 васпитача. Васпитачи су подједнако вредновали све области када је у питању интеграција са физичким васпитањем. Према мишљењу 39 васпитача, *Музичко васпитање* је на највишем нивоу интеграције са садржајима физичког васпитања. Следе *Почетни математички појмови, Развој говора и Упознавање околине* по 30 васпитача и *Ликовно васпитање* са 21 васпитачем. Највећи број васпитача (41 васпитач) сматра да се садржаји физичког васпитања, конкретно *покрећне игре* могу интегрисати у завршном делу активности развоја говора. Велики број васпитача (39) сматра да је корелација садржаја физичког васпитања могућа и са садржајима говорне културе, конкретно рецитовање уз покрет. На трећем месту су драматизације које захтевају покрете у извођењу. Животиње су чести ликови у причама, а имитација животиња (кретање, оглашавање) је у директној вези са садржајима физичког васпитања. *Оношање звукова из природе и писање слова у ваздуху* је навело три, односно два васпитача. Највећи број васпитача (48) је навео игре у којима су заступљене просторне реалације (*шрчи лево, пропути се испод стола, скакући право, ходи напред, уназад...*), затим покретне игре (32 васпитача), различити облици кретања по путањама различитих геометријских облика, различити облици кретања у интеграцији са бројевима (*скочи 2 (3, 4, 5) пута, пропути до броја шри, чучни иза друга који је 2. то реду*), различите штафетне игре, игре организованог постављања (колона, врста, преbroјавање), *писање бројева у ваздуху*.

Највећи број васпитача (45) сматра да се боравак на свежем ваздуху може повезати са садржајима о природи. Васпитачи су наводили да се вежбе обликовања, јутарња гимнастика може интегрисати са садржајима о биљкама (беремо јабуке, јајоде, окопавамо кукуруз и сл.), опонашајући кретање животиња (*ходи као медвед, пропути као зец, пузи као јујс, скачи као жасба...*) садржаје *Физичкој васпитања* интегришемо са садржајима *Упознавања околине*. Анкетирани васпитачи су наводили и да се учење о занимањима људи може интегрисати са садржајима Физичког васпитања (*покази како ћекар меси хлеб, како обућар проправља ципеле, како дирајеш дирајује...*), садржаји о расту и развоју могу се интегрисати са садржајима о расту и развоју животиња и биљака, садржаји о здрављу са садржајима о хранљивим намирницама.

Васпитачи су били једногласни да је правилно држање тела при ликовним активностима веома важно, наводили су шетње и боравак у природи као садржаје који се могу интегрисати са садржајима ликовног васпитања (у *шоку шећиње посматраши природу, а на ликовним активностима насликаши*), цртање у песку (вежбе за прстиће), ликовно представљање садржаја о здравој храни, хигијени, као и посете спортским догађајима које деца могу илустровати.

Сви васпитачи су навели покрет уз музику (звијдање, покрети тела, пузкетање прстима, пљескање, ударање ногама...) и народна кола и игре као интегрисане садржаје. Следе самостални импровизовани покрети уз музику, различите врсте кретања у ритму, покрети на импровизованим инструментима (свирање на звучкама, бубњевима...), покрети уз Орфов инструментаријум.

Музичко васпитање, као и друштвени плес и народне игре (дечје народне игре са певањем) чине истородне садржаје ова две васпитно-образовне области и веома су погодне за интеграцију.

На основу свега изнесеног можемо да закључимо да васпитачи сматрају да су сви садржаји физичког васпитања погодни за интеграцију (*природни облици крећања са елементима айтлайкe, плесне активности, вежбе за унапређење функција чулних органа, елементарну гимнастику и покрећне ире и шећиње*). Васпитачи су подједнако вредновали све области када је у питању интеграција са физичким васпитањем. *Музичко васпитање* је на највишем нивоу интеграције са садржајима физичког васпитања. Следе *Почетни математички појмови, Развој љовора и Упознавање околине, Ликовно васпитање*.

Васпитачи су навели и конкретне примере интеграције *Физичкој васпитања и Развоја љовора*:

- рецитовање уз извођење покрећа,
- покрећне ире у завршном делу активности,
- драматизације,
- оионашање разних звукова из природе,
- оионашање животиња,
- „писање слова у ваздуху”.

Примери интеграције *Физичкој васпитања и Почетних математичких појмова*:

- ире у којима су засићујуће историјарне релације,
- покрећне ире,
- ире организованој постављања (врста, колона, преbroјавање),
- мерење коракима, стопама, пеđљом,
- различите штафетне ире у којима ћемо користити различите геометријске облике,
- скочи 2 (3, 4, 5) пута, отпучи до броја три, чучни иза друга који је 2. то реду,
- писање бројева „у ваздуху”,
- различити облици крећања по путањама различитих геометријских облика.

Примери интеграције *Физичкој васпитања и Упознавања околине*:

- боравак на свежем ваздуху и садржаји о природи,
- садржаје о животињама ћемо учићи оионашајући крећање тих животиња,
- садржаје о занимањима оионашањем радњи карактеристичним за то занимање,
- брање воћа, поврћа – вежбе,
- садржаји о хранљивим намирницама са садржајима о здрављу,
- распрем и развијам кроз причу о биљкама и животињама.

Примери интеграције *Физичкој васпитања и Ликовној васпитања*:

- приказивање разних створских манифестија (сликање),
- сликање у песку – вежбе за прстиће,

- шећиње у природи искористиши као вежбе посматрања, а онда све што пренеши на јајир (насликаши),
- правилно држаше тела при седењу и сликању,
- теме о здравој храни, хицијени простора, личној хицијени... .

Примери интеграције *Физичкој васпитања и Музичкој васпитања*:

- Јокреји уз музику (звиждање, Јокреји тела, јуџкетање Јрситима, Јљескање, ударање ноћама...>,
- Јокреји на импровизованим инструментима,
- Јокреји уз Орфов инструментарјум,
- народна кола и ире,
- самоситални импровизовани Јокреји уз музику,
- крејтање у ритму.

Повезивање сродних садржаја различитих области од васпитача захтева креативност и промишљеност како би што рационалније укомпоновали различите садржаје. Интегративни приступ садржајима заснива се на организацији тема унутар опсега знања деце и структурисању садржаја око ширих садржајних целина.

Интегративни приступ је веома захвалан за упоређивање и повезивање сродних садржаја различитих области.

У свакој васпитно-образовној области постоје одређени елементи садржаја који могу послужити као основа за интеграцију и које треба употребити у циљу квалитетније реализације активности.

На основу добијених одговора можемо да закључимо да анкетирани васпитачи препознају те садржаје и интегришу их па је самим тим наша трећа посебна хипотеза да *васпитачи уочавају моћностима примене интегративног приступа физичкој васпитања и различитих васпитно-образовних области* потврђена.

Последњим задатком истраживања желело се да сазна мишљење васпитача о интегративном приступу у васпитно-образовном раду, о предностима, препекама на које наилазе и могућностима за успешнију примену интегративног приступа. Васпитачи (38) сматрају да је највећа предност интегративног приступа то што деца могу да сагледавају проблеме из различитих перспектива. Да интегративни приступ утиче на мотивацију сматра 10 васпитача. Седам васпитача сматра да су интегративним приступом деца активнија у стицању знања, а пет васпитача, као добру страну интегративног приступа, наводи целовита знања која су везана за једну тему. Анкетирани васпитачи препознају утицај интегративног приступа на квалитет васпитно-образованог рада и 46 васпитача сматра да би се организацијом и реализацијом интегративног приступа поспешио квалитет васпитно-образовног рада. Четири васпитача сматра да би такав приступ делимично побољшао квалитет васпитно-образовног рада. Васпитачи (47) сматрају да интегративни приступ утиче на практичну примену знања. Три васпитача сматра да је тај утицај делимичан. Већина васпитача (32) сматра да би иновирање *Основа Јројрама предшколској васпитања и образовања* био добар подстицај за реализацију интегративног приступа. Дванаест васпитача сматра да је најбитнија мотивација, четири васпитача наводе доступност литературе и приручника, а два васпитача сматра да би стручно оспособљавање и усавршавање похађањем семинара подстакло реализацију интегративног приступа.

Анализирајући одговоре васпитача, може се закључити да анкетирани васпитачи уочавају све предности интегративног приступа и сматрају да је највећа предност та што *деца могу да сагледавају проблеме из различитих перспектива*. Неоспоран је и утицај интегративног приступа на мотивацију, затим повећана активност деце, као и стицање целовитих знања у вези са једном темом. Васпитачи препознају утицај интегративног приступа на квалитет васпитно-образованог

рада и сматрају да би се организацијом и реализацијом интегративног приступа поспешио квалитет васпитно-образовног рада и да интегративни приступ утиче на практичну примену знања. Већина васпитача сматра да би иновирање *Основа програма предшколској васпитања и образовања* био добар подстицај за реализацију интегративног приступа.

На основу добијених одговора закључујемо да васпитачи препознају значај интегративног приступа у васпитно-образовном раду уопште, чиме је потврђена и четврта посебна хипотеза.

III ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Кандидат, Катарина Николић, је испунила све Законом предвиђене услове за израду и преглед финалне верзије завршног рада на мастер академским студијама. Завршни рад је у целини урађен са савременим теоријско-методолошким захтевима израде научних радова. Планирано истраживање успешно је реализовано. Систематично и прегледно су представљени резултати емпиријског истраживања. Обимна и референтна литература истакнутих аутора условила је адекватан приступ теоријском оквиру рада и дискусији добијених резултата.

Комисија је једногласна у оцени да завршни рад на мастер академским студијама има све карактеристике самосталног научног рада и представља значајан допринос сложеној, значајној и актуелној проблематици у области спортско – рекреативних активности деце предшколског узраста.

На основу укупне квантитативне и квалитативне анализе свеукупног рада Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама је једногласна у оцени да је кандидат **Катарина Николић** испунила све законске и научне захтеве које се од ње у смислу писања завршне верзије завршног рада на мастер академским студијама и траже, те предлаже Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу да прихвати урађени завршни рад на мастер академским студијама под називом **ЗНАЧАЈ ИНТЕГРАТИВНОГ ПРИСТУПА У РЕАЛИЗАЦИЈИ САДРЖАЈА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА НА ПРЕДШКОЛСКОМ УЗРАСТУ** и кандидата позове на јавну одбрану.

Комисија:

1. 
Др Живорад Марковић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*.

2. 
Др Даница Џиновић-Којић, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област *Методика физичкој васпитања*.

3. 
Др Александар Игњатовић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Физичка култура са методиком наставе*.